

Dažniausiai pasitaikančios klaidos ataskaitose

Savivaldybės tarybai kovą ir balandį buvo teikiamos tvirtinti 2016 m. įstaigų, įmonių vadovų ataskaitos. Pastebėtos tokios dažniausiai daromos klaidos:

- Dažnai klystama vartojant žodžių junginį **eilę metų**, kai turima galvoje neapibrėžtą kiekį metų, nes žodis „eilė“ nevartotinas neapibrėžto kiekio reikšmėmis „daug, daugelis, dauguma, dalis, keletas“. „Dabartinės lietuvių kalbos žodyne“ žodis „eilė“ paaiškinamas kaip „vienas prie kito esančių ar paskui vienas kitą einančių daiktų linija; virtinė, greta, vora“. Taigi sakinį „Eilę metų vadovavo įstaigai“ reikėtų taisyti „Daug metų; Keletą metų vadovavo įstaigai.“
- Nusakant veiklos sritį dažnai netinkamai pavartojamas vietininkas: **turime daug problemų futbole, už trūkumus buhalterinėje apskaitoje atsako vyriausiasis buhalteris**. Tokie veiklos sričių vietininkai taisytini: **turime daug futbolo problemų, už buhalterinės apskaitos trūkumus atsako vyriausiasis buhalteris**. Taip pat vietininkas netinka ypatybės reiškimosi sričiai nusakyti su būdvardžiu **gabus**: **gabus sporte, gabus matematikoje**. Tokie vietininkai keičiami naudininko linksniu: **gabus sportui, gabus matematikai**.
- Žodis **įtakoti**, gana dažnai vartojamas įvairiuose kalbos stiliuose, yra vertinys iš rusų kalbos, kurį reikia taisyti. Pagal kontekstą jis gali būti keičiamas žodžiais ar žodžių junginiais **veikti, paveikti, daryti įtaką, turėti įtaką, turėti įtakos, atsiliepti** ir pan. Aplinka **daro įtaką** žmogui (bet ne **įtakoja** žmogų). Kas gali **veikti** (bet ne **įtakoti**) operacijos rezultatus. Jūsų apsisprendimui **turėjo įtakos** (bet ne **įtakojo**) žema kaina.
- Labai dažnai būna parašyta *I-oji vieta, III-asis suvažiavimas, II-asis tomas* ir pan. Prie romėniškų skaitmenų galūnės nededamos. Taigi rašykime *I vieta, III suvažiavimas, II tomas*. Galūnės gali būti dedamos tik prie arabiškų skaitmenų, ypač jei jie sakinyje: *1-a kategorija, 60-osios metinės, 2-oji simfonija*.
- **Tame skaičiuje** – daikto būviui, būsenai ar požymiui reikšti vietininkas nevartotinas, pvz.: *Statybai skirta 900 tūkst. eurų, tame skaičiuje* (taisoma: **iš jų; iš to skaičiaus**) *500 tūkstančių eurų montavimo ir apdailos darbams*.
- **Viso** - bendrajam kiekiui reikšti ar sumuojamai lentelės eilutei pavadinti vartojamas ne *viso* (plg. rus. *всего*), o **iš viso**. Kai yra dvi sumavimo pakopos, antrąją galima nusakyti junginiais **galutinė suma, visa suma**.
- **Gana dažnai netaisyklingai (ir ne ten, kur reikia) rašoma data**, pvz.:

Rašoma	Turi būti
2016 m. lapkričio 06 d. 2016m lapkričio 06 d. 2016 m. lapkričio mėn. 6 d. 2016 lapkričio mėn.6 d. 2016_lapkričio 6 d. 2016_Lapkričio 6 d. 2016.11.06	2007 m. lapkričio 6 d. arba 2007-11-06 arba 2007 11 06

- **Kiekiui nusakyti dažnai netaisyklingai vartojame lyginamuosiusrieveiksnius *mažiau, daugiau, ne mažiau, ne daugiau su kilmininku*: *Daugiau metų jis niekur nedirbo. Grūdų prikūlė daugiau dviejų tonų. Už paslaugas tenka mokėti ne mažiau dviejų šimtų eurų. Susirinks ne daugiau šimto žmonių. Posėdis truks ne mažiau trijų valandų. Ši klaida įtraukta į Didžiųjų kalbos klaidų sąrašą*. Lyginamajai kiekybei reikšti **vartokimerieveiksnių *daugiau, mažiau, ne daugiau, ne mažiau ir žodelių kaip, nei (negu) ir kt. konstrukcijas*: *Daugiau kaip metus jis niekur nedirbo. Grūdų prikūlė daugiau kaip*****

dvi tonas. Už paslaugas tenka mokėti ne mažiau kaip du šimtus eurų. Susirinks ne daugiau kaip šimtas žmonių. Posėdis truks ne mažiau kaip tris valandas.

- Reikėtų atkreipti dėmesį į **simbolinių ir nesimbolinių pavadinimų** rašymą. Simboliniai pavadinimai yra rašomi kabutėse ir oficialioje vartosenoje nelinksniuojami, pvz.: *uždarosios akcinės bendrovės „Beržas“ dokumentai perduoti į archyvą; valstybės įmonėje „Šiluma“ atliekamas patikrinimas.*

Nesimboliniai, t. y. tiesioginės reikšmės pavadinimai, einantys po rūšies nuorodos, pradedami didžiąja raide ir rašomi be jokių papildomų ženklų. Rišliame tekste šių pavadinimų visi žodžiai yra linksniuojami, pvz.: *akcinės bendrovės Vilniaus banko akcininkai šaukiami į susirinkimą; viešosios įstaigos Pakruojo ligoninės direktorius išvykęs į komandiruotę; valstybės įmonėje Radijo ir televizijos centre vyksta konkursas.*

- **Priesaga -ijinis** daug kur turėtų būti keičiama priesaga -inis, praleidžiant samplaiką -ij-. Tebegirdime: *parapijiniai globos namai; pensijinis amžius; komedijinis žanras* ir pan. Juos turėtume keisti: *parapiniai globos namai; pensinis amžius; komedinis žanras*, o kai kur geriau tiesiog kilmininko linksnis: *komedijos žanras*. Neapsirikime, ne visus žodžius galime sutrumpinti. Pavyzdžiui, *linijinis judėjimas*, bet sutrumpinus atsiranda *lininis*, todėl šiuo atveju palikime ir *linijinis*, ir *lininis* (plg. *linijinis judėjimas ir lininis rūbas*).

- **Dažniausiai** mūsų kalboje ir raštuose klaidų atsiranda dėl to, kad žodžius pavartojame jiems nebūdinga reikšme. Štai imame ir pasakome: *Reikia praeiti techninę apžiūrą. Dar nepraėjau medicininės apžiūros. Nepraėjau konkurso, nes buvo daug kandidatų* ir t. t.

Nesuklyskime. Praeiti — rodo ėjimą ar slinkimą pro ką nors (kieno nors atžvilgiu): *Nepraeikite pro šalį; praėjo treji metai; lietus jau praėjo.*

Tačiau *praeiti* visiškai netinka, kai pavartojame laimėjimo, patekimo į ką ar kur, veiksmo atlikimo reikšme. Todėl pirmuosius pavyzdžius taisykime: *Reikia pereiti techninę apžiūrą. Dar neperėjau medicininės apžiūros. Arba dar geriau — nepasitikrinau sveikatos. Nelaimėjau / Neperėjau konkurso, nes buvo daug kandidatų.*
